2026/792

8.4.2026.

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2026/792

od 24. veljače 2026.

o potpisivanju, u ime Europske unije, širokog paketa sporazuma između Europske unije, s jedne druge, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja njihovih bilateralnih odnosa i o privremenoj primjeni Sporazuma o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 217. u vezi s člankom 218. stavkom 5. i člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Vijeće je Odlukom (EU, Euratom) 2024/995 ([1]) ovlastilo Komisiju da otvori pregovore sa Švicarskom Konfederacijom (dalje u tekstu „Švicarska”) o širokom paketu sporazuma o mjerama koje se odnose na bilateralne odnose sa Švicarskom, a koji obuhvaća institucionalne odredbe i odredbe o državnim potporama u postojećim sporazumima te, prema potrebi, posebne prilagodbe postojećih sporazuma između Unije i Švicarske u područjima povezanima s unutarnjim tržištem („sporazumi u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje”), odnosno: Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika ([2]) („Sporazum o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika”), Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prijevozu ([3]) („Sporazum o zračnom prijevozu”), Sporazuma između Europske zajednice, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba ([4]) („Sporazum o slobodnom kretanju osoba”), Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti ([5]) („Sporazum o uzajamnom priznavanju”) i Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima ([6]) („Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima”), koji su svi potpisani 21. lipnja 1999.

(2) Odlukom (EU, Euratom) 2024/995 Komisija je ovlaštena i za otvaranje pregovora sa Švicarskom o sporazumu o sudjelovanju Švicarske u programima Unije, o pravno obvezujućem mehanizmu kojim se osigurava stalni financijski doprinos Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Uniji te o novim sporazumima o električnoj energiji, zdravlju i sigurnosti hrane. Osim toga, tom je odlukom odobreno otvaranje pregovora o sporazumima o sudjelovanju Švicarske u Agenciji Europske unije za svemirski program i Agenciji Europske unije za željeznice te o izmjeni Sporazuma o zračnom prijevozu kako bi se omogućila kabotaža.

([1]) Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2024/995 od 12. ožujka 2024. o odobravanju otvaranja pregovora sa Švicarskom Konfederacijom o institucionalnim odredbama u sporazumima između Europske unije i Švicarske Konfederacije koji se odnose na unutarnje tržište, o sporazumu o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije te o sporazumu koji čini osnovu za trajni doprinos Švicarske Konfederacije koheziji Unije (SL L, 2024/995, 26.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/995/oj).
([2]) SL L 114, 30.4.2002., str. 91., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(3)/oj.
([3]) SL L 114, 30.4.2002., str. 73., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(2)/oj.
([4]) SL L 114, 30.4.2002., str. 6., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(1)/oj.
([5]) SL L 114, 30.4.2002., str. 369., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(5)/oj.
([6]) SL L 114, 30.4.2002., str. 132., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(4)/oj.

(3) Široki paket, koji je Komisija u ime Unije dogovorila u pregovorima, uključuje protokole o institucionalnim odredbama, odredbama o državnim potporama i odredbama o izmjeni postojećih sporazuma u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, Protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima o uspostavi zajedničkog prostora za sigurnost hrane („Protokol o sigurnosti hrane”), Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji („Sporazum o električnoj energiji”), Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju („Sporazum o zdravlju”), Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji („Sporazum o koheziji”), Sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije („Sporazum o programima Unije”), Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program („Sporazum o EUSPA-i”), kao i Protokol između Europske unije i Švicarske Konfederacije o parlamentarnoj suradnji („Protokol o parlamentarnoj suradnji”).

(4) U institucionalnim odredbama uključenima u institucionalne protokole uz Sporazum o slobodnom kretanju osoba, Sporazum o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika, Sporazum o zračnom prijevozu i Sporazum o uzajamnom priznavanju („institucionalni protokoli”), kao i Sporazum o električnoj energiji, Sporazum o zdravlju i Protokol o sigurnosti hrane, utvrđuju se obveze zajedničkih odbora osnovanih tim sporazumima i protokolom da integriraju sve akte iz prava Unije koji su obuhvaćeni njihovim područjem primjene, kao i odredbe kojima se osigurava ujednačeno tumačenje i primjena svih sporazuma u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje. Ako primjena tih sporazuma i protokola uključuje pojmove iz prava Unije, ti pojmovi tumače se i primjenjuju u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije. U institucionalnim odredbama utvrđuju se i djelotvorni mehanizmi za rješavanje sporova na temelju arbitraže, uključujući upućivanje Sudu Europske unije svih pitanja koja se odnose na pravo Unije. U slučajevima nepridržavanja odluke arbitražnog suda, širokim paketom predviđeno je donošenje razmjernih kompenzacijskih mjera na temelju predmetnog sporazuma ili bilo kojeg sporazuma u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.

(5) Protokolima o izmjeni uključenima u široki paket uvode se potrebne bitne izmjene postojećih sporazuma između Unije i Švicarske kako bi se osigurala usklađenost s novim institucionalnim okvirom. Osim toga, u protokolu o izmjeni uz Sporazum o zračnom prijevozu predviđena je uzajamna razmjena prava na kabotažu.

(6) Široki paket uključuje i protokole o državnim potporama uz Sporazum o zračnom prijevozu i Sporazum o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika kako bi se zajamčili ravnopravni uvjeti za sudjelovanje Švicarske na unutarnjem tržištu u područjima obuhvaćenima tim sporazumima. U skladu s tim protokolima, Švicarska primjenjuje materijalna i postupovna pravila, uključujući nadzorne i provedbene mehanizme, istovjetna onima koja se primjenjuju u Uniji.

(7) Široki paket uključuje i protokol o izmjeni uz Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima kako bi se ažurirao mehanizam za rješavanje sporova iz tog sporazuma u skladu s ustaljenom praksom u trgovinskim sporazumima kojih je Unija stranka.

(8) Zaseban protokol uz Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima uključen je u široki paket kako bi se uspostavio zajednički prostor za sigurnost hrane, koji obuhvaća sve dimenzije prehrambenog lanca. Taj protokol uključuje institucionalne odredbe koje su zajedničke svim sporazumima u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.

(9) U Sporazumu o električnoj energiji uključenom u široki paket utvrđuju se pravila i uvjeti pod kojima Švicarska može sudjelovati na unutarnjem tržištu električne energije. Taj sporazum uključuje institucionalne odredbe koje su zajedničke svim sporazumima u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, kao i pravila o državnim potporama koja su gotovo identična onima koja se primjenjuju u području zračnog prijevoza i kopnenog prijevoza.

(10) Sporazumom o zdravlju uključenim u široki paket nastoji se ojačati suradnja između Unije i Švicarske u vezi s ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju te se u njemu po analogiji primjenjuju institucionalne odredbe koje su zajedničke sporazumima u područjima povezanima s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje. Taj je sporazum povezan sa sudjelovanjem Švicarske u Programu djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”).

(11) Sporazumom o koheziji uključenim u široki paket uspostavlja se pravna osnova i utvrđuju parametri za redoviti financijski doprinos Švicarske, u okviru širokog paketa, smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Uniji. Taj sporazum uključuje mehanizam za rješavanje sporova. U slučajevima nepridržavanja arbitražne odluke tim Sporazumom predviđeno je donošenje razmjernih kompenzacijskih mjera u bilo kojem sporazumu na koji se široki paket odnosi.

(12) U Sporazumu o EUSPA-i uključenom u široki paket utvrđuju se uvjeti pod kojima Švicarska može sudjelovati u radu EUSPA-e.

(13) Identične odredbe u institucionalnim protokolima i novim sporazumima uključenima u široki paket osiguravaju financijski doprinos Švicarske troškovima informacijskih sustava i agencija u kojima sudjeluje.

(14) Protokolom o parlamentarnoj suradnji uspostavlja se Zajednički parlamentarni odbor kao forum za dijalog i raspravu između zastupnika u Europskom parlamentu i zastupnika u Saveznoj skupštini Švicarske s ciljem promicanja zajedničkog shvaćanja i tumačenja šireg odnosa između EU-a i Švicarske, uključujući njegov mogući daljnji razvoj.

(15) Sporazumi i protokoli koji su uključeni u široki paket čine koherentnu cjelinu i u njima se utvrđuje struktura pojačanog i sveobuhvatnog partnerstva u raznim područjima obuhvaćenima Ugovorima, na temelju odgovarajuće ravnoteže prava i obveza. Ova Odluka trebala bi se stoga temeljiti na materijalnoj pravnoj osnovi predviđenoj Ugovorom o funkcioniranju Europske unije za pridruživanje koje uključuje uzajamna prava i obveze, zajedničko djelovanje i posebne postupke.

(16) U cilju proširivanja njihove suradnje, u Sporazumu o EUSPA-i predviđeno je da ga stranke privremeno primjenjuju, u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom, od 1. siječnja 2026. ako se taj sporazum potpiše prije 1. srpnja 2026., ili od 1. siječnja godine nakon njegova potpisivanja ako se taj sporazum potpiše nakon 30. lipnja 2026. Taj sporazum trebao bi se stoga privremeno primjenjivati do njegova stupanja na snagu.

(17) Potpisivanje Sporazuma o programima Unije predmet je zasebnih postupaka.

(18) Trebalo bi odobriti potpisivanje Zajedničke izjave Europske unije i Švicarske Konfederacije o uspostavi dijaloga na visokoj razini o širokom bilateralnom paketu i mogućem daljnjem razvoju bilateralnih odnosa između Europske unije i Švicarske u ime Europske unije.

(19) Sporazume i protokole koji su uključeni u široki paket trebalo bi potpisati u ime Unije, a zajedničke izjave uz te sporazume i protokole trebalo bi odobriti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se potpisivanje, u ime Unije, sljedećih sporazuma i protokola, podložno njihovu sklapanju ([7]):

(a) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba;

(b) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba;

(c) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prijevozu;

(d) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prijevozu;

(e) Protokol o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prijevozu;

([7]) Tekstovi sporazuma i protokola objavljuju se zajedno s odlukom o njihovu sklapanju. Međutim, Sporazum o EUSPA-i objavljuje se zajedno s odlukom o njegovu potpisivanju.

(f) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;

(g) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;

(h) Protokol o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;

(i) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti;

(j) Institucionalni protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti;

(k) Protokol o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima;

(l) Protokol uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima o uspostavi zajedničkog prostora za sigurnost hrane;

(m) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji;

(n) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju;

(o) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji;

(p) Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program;

(q) Protokol između Europske unije i Švicarske Konfederacije o parlamentarnoj suradnji.

Članak 2.

1. Odobrava se potpisivanje Zajedničke izjave Europske unije i Švicarske Konfederacije o uspostavi dijaloga na visokoj razini o širokom bilateralnom paketu i mogućem daljnjem razvoju bilateralnih odnosa između Europske unije i Švicarske ([8]).

2. Odobravaju se sljedeće zajedničke izjave uz sporazume i protokole iz članka 1. ove Odluke:

(a) zajedničke izjave uz protokol o izmjeni iz članka 1. točke (a) ove Odluke ([9]), odnosno:

i. Zajednička izjava o građanstvu Unije;

ii. Zajednička izjava o sprečavanju i suzbijanju zlouporabe prava dodijeljenih Direktivom 2004/38/EZ;

iii. Zajednička izjava o odbijanju socijalne pomoći i prekidu boravka prije stjecanja prava na stalni boravak;

iv. Zajednička izjava o obavješćivanju o zapošljavanju;

v. Zajednička izjava o Konvenciji o priznavanju kvalifikacija;

vi. Zajednička izjava o slobodnim radnim mjestima;

vii. Zajednička izjava o zajedničkim ciljevima u pogledu slobode pružanja usluga do 90 radnih dana i osiguravanja prava upućenih radnika;

viii. Zajednička izjava o djelotvornim sustavima kontrole, uključujući švicarski sustav dvostrukog izvršavanja;

([8]) Izjava će biti objavljena zajedno s odlukom o sklapanju.
([9]) Izjave će biti objavljene zajedno sa sporazumima ili protokolima kojima su priložene.

ix. Zajednička izjava o načelu jednake plaće za jednaki rad na istom radnom mjestu i o razmjernoj i odgovarajućoj razini zaštite upućenih radnika;

x. Zajednička izjava o sudjelovanju Švicarske u aktivnostima Europskog nadzornog tijela za rad;

xi. Zajednička izjava o deklaratornom sustavu registracije pograničnih radnika;

xii. Zajednička izjava o uključivanju dvaju pravnih akata EU-a u Prilog I. Sporazumu;

(b) zajednička izjava uz protokol o državnim potporama iz članka 1. točke (e) ove Odluke;

(c) zajednička izjava uz protokol o izmjeni iz članka 1. točke (f) ove Odluke;

(d) zajednička izjava uz protokol o državnim potporama iz članka 1. točke (h) ove Odluke;

(e) zajednička izjava uz sporazum iz članka 1. točke (m) ove Odluke.

3. Vijeće prima na znanje sljedeće izjave Švicarske:

(a) Izjavu Švicarske o mjerama koje će poduzeti u pogledu samozaposlenih osoba u kontekstu postupka obavješćivanja o kratkoročnim boravcima povezanima s poslom, koja je priložena protokolu o izmjeni iz članka 1. točke (a) ove Odluke;

(b) Izjavu Švicarske Konfederacije o uključivanju institucionalnih elemenata po analogiji u Sporazum o zdravlju, koja je priložena sporazumu iz članka 1. točke (n) ove Odluke.

Članak 3.

Podložno reciprocitetu, sporazum iz članka 1. točke (p) ove Odluke privremeno se primjenjuje u skladu s člankom 15. stavkom 3. tog sporazuma ([10]).

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. veljače 2026.

Za Vijeće

Predsjednica

M. RAOUNA

([10]) Datum početka privremene primjene sporazuma objavljuje se u Službenom listu.